

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Teze diplomové práce

Etika a etický kodex ve veřejné správě

Pavlíčková Romana

© 2016 ČZU v Praze

1 – Souhrn

Téma diplomové práce se nazývá „Etika a etický kodex ve veřejné správě“. Práce obsahuje teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy veřejné správy, etiky, korupce a etického kodexu. Práce se opírá o studium relevantní literatury. Praktická část obsahuje šetření, ve kterém se využívá kvantitativní metoda (dotazník). Cílem diplomové práce je zhodnocení uplatnění a dodržování etického kodexu úředníků a zaměstnanců veřejné správy v Královéhradeckém kraji. Cílem práce je formulace nových návrhů a podnětů, které vedou ke zlepšení dodržování etického kodexu.

Klíčová slova: veřejná správa, etika, korupce, etický kodex

2 – Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce je zhodnocení uplatnění a dodržování etického kodexu úředníků a zaměstnanců veřejné správy v Královéhradeckém kraji. Dalším cílem je snaha o nové podněty a doporučení, které vedou k zlepšení veřejné správy a samotného etického kodexu.

V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy veřejné správy, etiky, korupce a etického kodexu, které se opírají o studium relevantní literatury. Téma je velmi rozsáhlé, proto je popisováno v obecné rovině.

Praktická část diplomové práce zahrnuje dotazníkové šetření. Dotazník byl rozdán osobně ve vytištěné formě po domluvě s tajemníky úřadu. Nové návrhy a doporučení v etickém kodexu se vytvářely na základě dotazníkového šetření, kterého se zúčastnili úředníci a zaměstnanci veřejné správy. Pro zhodnocení dotazníků byly zhotoveny grafy a tabulky pro lepší orientaci.

3 – Výsledky a diskuze

Dotazníkové šetření probíhalo na úřadech v Chlumci nad Cidlinou, Novém Bydžově, Nechanicích, Hořicích, Jaroměři a Třebechovicích pod Orebem. Po zpracování dotazníků probíhalo potvrzení či vyvrácení hypotéz, které na základě výsledků podle respondentů dopadly následovně:

- **Hypotéza 1** Převážná část úředníků a zaměstnanců pracuje ve veřejné správě více jak 10 let - potvrzena.
- **Hypotéza 2** Více než polovina úředníků a zaměstnanců není spokojena s platem - vyvrácena.
- **Hypotéza 3** Úředníci a zaměstnanci mají prostudovaný etický kodex - potvrzena.
- **Hypotéza 4** Pro úředníky, zaměstnance ve veřejné správě je nejdůležitější článek nestrannost, profesionalita - vyvrácena.
- **Hypotéza 5** Úředníci a zaměstnanci veřejné správy dodržují etický kodex - potvrzena.
- **Hypotéza 6** Úředníci a zaměstnanci nechtějí upravit etický kodex, protože je pro jejich zaměstnání potřebný - potvrzena.
- **Hypotéza 7** Úředníci a zaměstnanci se setkali s korupcí ve veřejné správě a považují otázku korupce za vážný problém - vyvrácena.

Cílem diplomové práce bylo zhodnocení a uplatnění Etického kodexu úředníků a zaměstnanců veřejné správy v Královéhradeckém kraji. Na základě dotazníkového šetření je zřejmé, že kodex je důležitý. Pro 84 % respondentů je na pracovišti potřebný. Další cílem práce byla formulace nových návrhů a podnětů, které vedou ke zlepšení dodržování etického kodexu.

Autorka vytvořila návrhy a podněty, které mohou zlepšit dodržování kodexu. Městský úřad má zvýšit plat úředníkům, zaměstnancům, kteří pracují v oblasti veřejné správy více jak 10 let a nemají žádný záznam o korupčním jednání. Pro úředníky, zaměstnance bude respektování kodexu mnohem více motivující, když za to budou více odměněni. Dalším podnětem pro městské úřady je organizace pravidelného školení, které bude prohlubovat znalosti a dovednosti týkající se etického kodexu. V průběhu školení budou simulovány situace, které budou testovat, jak se úředníci, zaměstnanci umí vypořádat s problémy a současně je budou i učit, rychleji reagovat na situace, které mohou nastat každý den.

Pro respondenty byly nejdůležitější články: zákonnost a profesionalita, proto je významné je přesunout na první stranu etického kodexu. Autorka doporučila stanovení pevných sankcí při porušení etického kodexu. Pokud úředník poruší kodex, dostane od svého nadřízeného pouze upomínku a dále sankci. Pokud sankce nepomůže, může být ukončen pracovní poměr.

Na základě dotazníků bylo zřejmé, že respondenti považují korupci za vážný problém, i když se s ní přímo dostalo do kontaktu pouze 22%. Městskému úřadu autorka doporučila pravidelné semináře, ve kterých se budou probírat postupy odmítnutí určité peněžité či nepeněžité výhody. 22% respondentů se dostalo do styku s korupcí, ale pouze 3 úředníci ji oznámili svému nadřízenému. Proto je potřeba vytvořit emailovou adresu, kam pracovníci mohou anonymně napsat o korupčním jednání.

Další doporučení pro městský úřad je vytvoření dotazníků o spokojenosti občanů. Dotazníky mohou být vytvořeny také pro zaměstnance. Vždy se najde oblast, která se může vylepšit. Etický kodex dále musí zdůraznit článek s etickým vzorem. Nadřízený musí být vždy pro své zaměstnance vzorem. Městský úřad může také použít tajemného zákazníka, který hodnotí ochotu a profesionalitu úředníků a zaměstnanců při jednání s klienty. Návrhy a doporučení slouží k efektivnějšímu výkonu úředníků a zaměstnanců ve veřejné správě.

4 – Seznam použitých zdrojů

1. DAVID, Vladislav a Alexander NETT. *Korupce v právu mezinárodním, evropském a českém*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2007, ix, 345 s. Právo a společnost. ISBN 978-80-7179-562-9.
2. DOLISTA, Josef a Roman JEŽEK. *Etika zaměstnance veřejné správy: vysokoškolská učebnice*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2006, 122 s. ISBN 80-86708-20-9.
3. HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 242 s. ISBN 978-80-7478-561-0.
4. HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 248 s. ISBN 978-80-7380-459-6.
5. PETROVSKÝ, Karel. *Korupce po česku, aneb, Korupce očima průměrného Čecha*. Vyd. 1. Praha: Eurolex Bohemia, 2007, 192 s. ISBN 978-80-86861-94-4.
6. PRŮCHA, Petr. *Veřejná správa a správní právo*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2014, 303 s. ISBN 9788086775296.
7. ŠTIČKA, Michal. *Korupce a protikorupční politika ve veřejné správě*. Praha: Transparency International - Česká republika, 2008. ISBN 978-80-87123-04-1.
8. TROJAN, Jakub S. *Etické vztahy v ekonomice*. Vyd. 2. Praha: OIKOYMENH, 2012, 215 s. Oikúmené (OIKOYMENH). ISBN 978-80-7298-480-0.
9. VANĚK, Jiří. *Základy sociální a ekonomické etiky*. Vyd. 2. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1997, 236 s. ISBN 80-707-9344-9.
10. VOLEJNÍKOVÁ, Jolana. *Korupce v ekonomické teorii a praxi*. Praha: Profess Consulting, 2007, 390 s. Cesta k finanční svobodě. ISBN 978-80-7259-055